

**Załącznik nr 1
do uchwały nr 4071/V/17
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 10 lipca 2017 r.**

**UCHWAŁA NR .....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
z dnia .....**

**w sprawie
wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego,
z wyłączeniem Gminy Miejskiej Wrocław i uzdrowisk,
ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.**

Na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486 z późn. zm.) w związku z art. 96 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

- §1 W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, wprowadza się ograniczenia i zakazy w stosowaniu urządzeń na paliwa stałe określone niniejszą uchwałą.
- §2 Ograniczenia i zakazy określone niniejszą uchwałą stosuje się w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Miejskiej Wrocław w granicach administracyjnych oraz uzdrowisk w granicach stref A, B, C ochrony uzdrowiskowej.
- §3 Przedmiot uchwały dotyczy każdego podmiotu, który eksploatuje instalacje wskazane w §4 niniejszej uchwały.
- §4 Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się niniejszą uchwałą ograniczenia w zakresie ich eksploatacji, to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych, w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 220), w szczególności kocioł, piec oraz kominek, jeżeli:
- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
  - 2) wydzielają ciepło poprzez:
    - a) bezpośrednie przenoszenie ciepła lub
    - b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub
    - c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.
- §5 W instalacjach wskazanych w §4 pkt 1 dopuszcza się stosowanie paliwa stałego, pod warunkiem spełnienia wszystkich niżej wymienionych warunków:
- 1) spalanie paliwa zachodzi w instalacji z automatycznym podawaniem paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo,
  - 2) spalanie paliwa zachodzi w instalacji nie posiadającej rusztu awaryjnego, czy też elementów umożliwiających jego zamontowanie,

- 3) spalanie paliwa zachodzi w instalacji, z której emisja cząstek stałych (pyłu) nie przekracza granicznych wielkości emisji określonych w rozporządzeniu Komisji UE 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, wynoszącej 40 mg/m³.
- §6 W instalacjach wskazanych w §4 pkt 2 dopuszcza się stosowanie paliwa stałego, pod warunkiem spełnienia wszystkich niżej wymienionych warunków:
- 1) spalanie paliwa zachodzi w instalacji z zamkniętą komorą,
  - 2) spalanie paliwa zachodzi w instalacji, z której emisja cząstek stałych (pyłu) nie przekracza granicznych wielkości emisji określonych w rozporządzeniu Komisji UE 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, wynoszącej 40 mg/m³.
- §7 Zakazuje się stosowania:
- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
  - 2) mułów węglowych i flotokonzentratów węglowych, tj. paliw o uziarnieniu mniejszym niż 3 mm oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - 3) biomasy stałej o wilgotności powyżej 20%.
- §8 Podmiot eksploatujący instalację jest zobowiązany do wykazania spełnienia wymagań:
- 1) określonych w §5 i §6 poprzez przedstawienie dokumentów potwierdzających ich spełnienie, w szczególności:
    - a) dokumentacji z badań potwierdzających poziom emisji z instalacji lub
    - b) dokumentacji technicznej urządzenia lub
    - c) instrukcji dla instalatorów i użytkowników, o której mowa w pkt 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe oraz w pkt 3 lit. a załącznika do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.
  - 2) określonych w §7 poprzez przedstawienie certyfikatu jakości stosowanego paliwa.
- §9 Warunki określone w §5 i §6 niniejszej uchwały obowiązują:
- 1) dla instalacji oddanych do eksploatacji przed 1 lipca 2018 r., nie spełniających wymagań w zakresie minimalnych standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3, 4 i 5 pod względem granicznych wartości emisji pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012 dla urządzeń z automatycznym sposobem zasilania paliwem – od 1 stycznia 2024 roku.
  - 2) dla instalacji oddanych do eksploatacji przed 1 lipca 2018 roku, spełniających

wymagania w zakresie minimalnych standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3 i 4 pod względem granicznych wartości emisji pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012 dla urządzeń z automatycznym sposobem zasilania paliwem – od 1 stycznia 2028 roku.

§10 Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Dolnośląskiego.

§11 Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PROJEKT

UZASADNIENIE

do uchwały Sejmiku województwa dolnośląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Miejskiej Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W Polsce brakuje uregulowań prawnych w odniesieniu do wymagań emisyjnych z instalacji spalania paliw stałych o mocy poniżej 1 MW, w odróżnieniu od wielu krajów Unii Europejskiej posiadających uregulowania określające dopuszczalne graniczne wartości emisji cząstek stałych pyłu zawieszonego (TSP – pyłu całkowitego oraz jego subfrakcji: PM10 i PM2,5), gazowych zanieczyszczeń organicznych (OGC), których głównym przedstawicielem jest benzo(a)piren (WWA), tlenku węgla, a także tlenków azotu, z instalacji spalania o mocy poniżej 1 MW. Biorąc pod uwagę fakt, że konstytucyjnym obowiązkiem władz publicznych jest zwalczanie chorób epidemicznych i zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska (art. 68 ust. 4 Konstytucji) oraz ochrona środowiska (art. 74 ust. 2 Konstytucji), w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i środowisko oraz kierując się zasadą praworządności oraz zasadą interesu publicznego, Sejmik Województwa Dolnośląskiego postanawia wprowadzić ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Miejskiej Wrocław i uzdrowisk. Wyłączenie wynika z faktu, że dla Gminy Miejskiej Wrocław oraz dla uzdrowisk w granicach stref A, B i C ochrony uzdrowiskowej, opracowano odrębne uchwały w sprawie ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Możliwość wprowadzenia uchwały ws. ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw określa zapis art. 96 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska¹, zwanej dalej POŚ. Zgodnie z brzmieniem przywołanego art. 96 ustawy POŚ, sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Przedmiotowa uchwała powinna określać:

- granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy,
- rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy,
- rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na danym obszarze.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE) zobowiązuje państwa członkowskie, aby norma średnioroczna dla pyłu zawieszonego PM10 wynosząca 40 µg/m³ była osiągnięta od 2005 r., a dla pyłu zawieszonego PM2,5 wynosząca 25 µg/m³ była osiągnięta od 2015 r. (od 2020 r. norma średnioroczna będzie wynosiła 20 µg/m³). Ponadto zgodnie z Dyrektywą 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu wartość docelowa benzo(a)pirenu powinna być

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹ (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.)

osiągnięta od 2013 r. Określone tymi dyrektywami wartości oraz terminy ich osiągnięcia, transponuje do polskiego porządku prawnego rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu².

Do Marszałka Województwa Dolnośląskiego wpłynęły wnioski o podjęcie uchwały wprowadzającej ograniczenia w zakresie spalania paliw stałych lub określającej wymagania emisyjne dla instalacji na terenie gminy/miasta od:

- 1) Prezydenta Wrocławia (wniosek z dnia 21 stycznia 2016 r.) o określenie wymagań emisyjnych dla instalacji domowych na terenie Aglomeracji Wrocławskiej,
- 2) Prezydenta Miasta Legnicy (wniosek z dnia 11 grudnia 2015 r.) o określenie ograniczeń w zakresie spalania paliw stałych na terenie miasta Legnica,
- 3) Burmistrza Polanicy-Zdrój (wniosek z dnia 23 lutego 2016 r.) o określenie wymagań emisyjnych dla instalacji domowych na terenie gminy Polanica Zdrój,
- 4) Burmistrza Siechnic (wniosek z dnia 26 lutego 2016 r.) o określenie wymagań emisyjnych dla instalacji domowych na terenie gminy Siechnice,
- 5) Burmistrza Szczawna-Zdrój (wniosek z dnia 9 sierpnia 2016 r.) o określenie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji na terenie gminy Szczawno-Zdrój,
- 6) Burmistrza Wąsosza (wniosek z dnia 30 sierpnia 2016 r.) o określenie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji na terenie gminy Wąsosz,
- 7) Wójta Gminy Nowa Ruda (wniosek z dnia 14 września 2016 r.) o określenie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji na terenie gminy Nowa Ruda,
- 8) Przedstawicieli 18 gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej (wniosek z dnia 22 marca 2016 r.) o określenie ograniczenia lub zakazu w zakresie eksploatacji instalacji gdzie następuje spalanie paliw na terenie gmin: Jelenia Góra, Jeżów Sudecki, Kowary, Janowice Wielkie, Karpacz, Mysłakowice, Piechowice, Stara Kamienica, Mirsk, Pielgrzymka, Wojcieszów, Podgórzyn, szklarska Poręba, Lubomierz, Wleń, Świerzawa oraz Złotoryja.
- 9) Burmistrza Dusznik-Zdrój (wniosek z dnia 30 marca 2016 r.) o określenie wymagań emisyjnych dla instalacji domowych na terenie gminy Duszniki-Zdrój,
- 10) Burmistrza Żmigrodu (wniosek z dnia 3 sierpnia 2016 r.) o określenie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji na terenie gminy Żmigrod.
- 11) Burmistrza Ząbkowic Śląskich (wniosek z dnia 14 lutego 2017 r.) o określenie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji na terenie gminy Ząbkowice Śląskie.

Zarządzeniem nr 29/2016 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 7 marca 2016 r. powołany został Zespół roboczy ds. jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Celem prac Zespołu było m.in. zarekomendowanie Zarządowi Województwa obszarów, dla których należy wprowadzić uchwałę w sprawie ograniczenia lub zakazu w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz wskazanie konkretnych rozwiązań wynikających z art. 96 ustawy POŚ. Przedmiot ww. wniosków był analizowany przez Zespół ds. jakości powietrza.

W celu rozeznania zainteresowania gmin w sprawie wykorzystania uchwały antyśmogowej jako narzędzia do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, Instytut Rozwoju Terytorialnego prowadził w okresie od czerwca do października 2016 r. ankietyzację gmin w tym zakresie. Wyniki ankiet wykazały, że tylko 1/3 gmin była w tamtym okresie

---

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2012 r., poz. 1031)

zainteresowana przystąpieniem do uchwały antysmogowej. Większość (30) gmin optujących za uchwałą antysmogową wskazała, że powinna ona obejmować całe województwo, a nie tylko teren gminy, uzasadniając to charakterystyką rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza. Również większość gmin opowiadała się za wprowadzeniem ograniczeń zarówno odnośnie paliw jak i instalacji.

Badaniem jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Celem badania jest uzyskanie dla wszystkich wyznaczonych stref w województwie informacji o poziomach substancji w powietrzu w odniesieniu do określonych w przepisach norm jakości powietrza i identyfikacja obszarów wymagających poprawy jakości powietrza, a następnie monitorowanie skuteczności programów naprawczych. Na podstawie poziomów substancji w powietrzu, dokonano dla województwa dolnośląskiego klasyfikacji stref, które są bazą do określenia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie. Wyznaczono 4 strefy: aglomerację wrocławską (dotyczy wyłącznie miasta Wrocławia w granicach administracyjnych), miasto Legnicę, miasto Wałbrzych oraz strefę dolnośląską. Strefy o przekroczonych poziomach normatywnych stężeń zanieczyszczeń zaliczono do klasy C, natomiast strefy, w których nie wykazano przekroczeń tych poziomów zaliczono do klasy A.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2015 oraz za rok 2016³ wykazała, że na terenie województwa występują wysokie, ponadnormatywne poziomy zanieczyszczeń w powietrzu w przypadku następujących substancji:

- pyłu zawieszonego PM₁₀ – wszystkie strefy w klasie C,
- pyłu zawieszonego PM_{2,5} – klasa C w aglomeracji wrocławskiej, mieście Legnica i strefie dolnośląskiej,
- benzo(a)pirenu – wszystkie strefy w klasie C,
- arsenu – klasa C w mieście Legnica i w strefie dolnośląskiej,
- dwutlenku azotu – klasa C w aglomeracji wrocławskiej.

Należy podkreślić, że przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie w przypadku docelowego poziomu benzo(a)pirenu są odnotowywane również na obszarach uzdrowisk, które zostały powołane do leczenia wielu chorób i schorzeń (także chorób układu oddechowego, układu krążenia i innych).

Dla dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, kadmu i niklu zanotowano niskie stężenia – wszystkie strefy w klasie A.

Zaliczenie strefy do klasy C nie oznacza, że jakość powietrza na całym jej terenie nie spełnia określonych kryteriów. Nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń – włączając konieczność opracowania programu ochrony powietrza, o ile program taki nie został opracowany wcześniej dla danego zanieczyszczenia.

Na poziom zanieczyszczenia powietrza wpływa bezpośrednio emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz warunki meteorologiczne i fizjograficzne. Największy negatywny wpływ na jakość powietrza ma emisja z obiektów zaliczanych do sektora komunalno-bytowego: lokalnych kotłowni i palenisk domowych, wyposażonych w niskie emitory, zlokalizowanych

---

³ Publikacje, komunikaty oraz coroczne raporty z ocen jakości powietrza zamieszczone są na stronie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska - <http://air.wroclaw.pios.gov.pl/>, www.wroclaw.pios.gov.pl

często w centralnych, gęsto zabudowanych obszarach miast oraz kotlinach górskich. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

Wzrost poziomów zanieczyszczenia powietrza (głównie pyłem zawieszonym i benzo(a)pirenem) obserwuje się w okresie grzewczym. Najwyższe stężenia rejestrowano w dniach charakteryzujących się niską temperaturą, brakiem wiatru, a także występowaniem zjawiska inwersji termicznej. Dodatkowo położenie miejscowości w dolinach i kotlinach górskich utrudnia rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, zwłaszcza podczas występowania inwersji temperatury.

Za główne przyczyny przekroczeń stężeń substancji w powietrzu wskazuje się:

- 1) przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}:
  - a) emisja zanieczyszczeń z procesów spalania paliw do celów grzewczych – przede wszystkim tzw. „niska emisja” z sektora komunalno-bytowego (lokalne kotłownie z emitorami o wysokości poniżej 40 m i ogrzewanie indywidualne);
  - b) lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w kotlinach górskich;
  - c) w rejonach kopalni odkrywkowych - emisja z kopalni, kamieniołomów zlokalizowanych w pobliżu stacji pomiarowej, emisja zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni pylących.
- 2) Przekroczenia dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu we Wrocławiu:
  - a) emisja związana z ruchem pojazdów, emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków.
- 3) Przekroczenia docelowego poziomu benzo(a)pirenu:
  - a) tzw. „niska emisja” z sektora komunalno-bytowego (lokalne kotłownie z emitorami o wysokości poniżej 40 m i ogrzewanie indywidualne).
- 4) Przekroczenia docelowego poziomu arsenu w Legnicy i Głogowie:
  - a) oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji pomiarowej (zakłady KGHM Polska Miedź S.A.), awaryjne emisje z zakładów przemysłowych.

Na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2013-2015 dopuszczalne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i stężenia docelowe benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ były przekraczane stale lub z dużą częstotliwością na obszarze 37 gmin⁴, w tym także na obszarze gmin uzdrowiskowych. W zestawieniu nie uwzględniono gmin, na obszarze których wykazywane były jedynie przekroczenia poziomów normatywnych pyłu zawieszonego PM₁₀ lub jedynie przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Zgodnie z „Oceną jakości powietrza za 2015 r.”, w 39 gminach stwierdzono przekroczenia normy dobowej pyłu zawieszonego PM₁₀, a w 73 gminach stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Uchwałą Nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r. przyjęto Program ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego. Przyjmując ww. uchwałą uchylono poprzednie programy ochrony powietrza tj. uchwałą Nr III/44/10 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2010 r. ze zmianami. Sporządzony dla województwa dolnośląskiego program obejmuje wszystkie strefy, w tym strefę dolnośląską, strefę miasto Legnica, strefę miasto Wałbrzych i strefę Aglomeracja Wrocławska (miasto Wrocław jest przedmiotem odrębnej „uchwały antysmogowej”). Analizy wielkości

⁴ Kryterium wyboru gmin były przekroczenia: średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ – przynajmniej 1 rok w ciągu 3 lat; średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu – przynajmniej 2 lata w ciągu 3 lat.)

emisji dokonane w ramach Programu ochrony powietrza wykazują, że największy wpływ na zanieczyszczenie powietrza w województwie mają źródła powierzchniowe, obejmujące głównie indywidualne źródła spalania z sektora bytowo-komunalnego oraz sektora usługowego. Również analiza rocznego przebiegu średnich dobowych wartości pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu wskazuje na występowanie najwyższych wartości stężeń zanieczyszczeń w miesiącach zimowych (w tzw. okresie grzewczym).

W Programie ochrony powietrza przedstawiono stan aerosanitarny dla stref. Wskazuje on na to, że z naruszonym standardem jakości powietrza atmosferycznego w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników 24 godz. – występuje 47 obszarów natomiast z przekroczeniem poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – występują 74 obszary.

Program wskazuje również istotne źródła oraz przyczyny występowania przekroczeń standardów jakości powietrza oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu, a także wskazuje skuteczne do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu tych zanieczyszczeń tj.: obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymianę na ogrzewanie nisko- bądź bezemisyjne (np. elektryczne, gazowe, piece retortowe) w zabudowie wielo-, jak i jednorodzinnej. Działanie to kierowane jest do gmin zlokalizowanych w stwierdzonych w Programie obszarach przekroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem przekroczeń dobowych stężeń pyłu PM10. W działaniu wskazano konkretną powierzchnię użytkową mieszkań gdzie należy zmienić sposób ogrzewania, odpowiednio:

- a) w strefie miasto Legnica powierzchnia ta wynosi 637,7 tys. m²

W wyniku realizacji działania o takim zakresie uzyska się redukcję emisji powierzchniowej pyłu zawieszonego PM10 w strefie miasto Legnica o 77,6%, dzięki czemu będzie można uzyskać oczekiwany efekt ekologiczny. Działanie oceniono jako skuteczne również dla pyłu PM2,5, jednakże stężenia benzo(a)pirenu nadal będą przekraczały poziom docelowy na przeważającym obszarze miasta. Obniżenie stężeń benzo(a)pirenu do poziomu docelowego w strefie miasto Legnica możliwe jest wyłącznie po wyeliminowaniu ogrzewania paliwami stałymi w ponad 90% powierzchni użytkowej mieszkań z takim źródłem ogrzewania.

- b) w strefie miasto Wałbrzych powierzchnia ta wynosi 711 tys. m²

W wyniku realizacji tego działania uzyska się redukcję emisji powierzchniowej pyłu zawieszonego PM10 w strefie miasto Wałbrzych o 58%, dzięki czemu będzie można uzyskać oczekiwany efekt ekologiczny. Obniżenie stężeń benzo(a)pirenu do poziomu docelowego w strefie miasto Wałbrzych możliwe jest wyłącznie po wyeliminowaniu ogrzewania paliwami stałymi w ponad 90% powierzchni użytkowej mieszkań z takim źródłem ogrzewania.

- c) w strefie dolnośląskiej powierzchnia ta wynosi 2 315 tys. m² w wybranych miastach strefy, w których wystąpiły obszary przekroczeń dobowych stężeń pyłu zawieszonego PM10: Bielawa, Bolesławiec, Chojnów, Dzierżoniów, Gryfów Śląski, Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Kłodzko, Leśna, Lubań, Lwówek Śląski, Nowa Ruda, Oborniki Śląskie, Oleśnica, Olszyna, Oława, Polanica - Zdrój, Szczawno – Zdrój, Środa Śląska, Świdnica, Trzebnica, Ząbkowice Śląskie, Zgorzelec, Złotoryja.

W wyniku realizacji tego działania uzyska się redukcję emisji powierzchniowej pyłu zawieszonego PM10 w strefie dolnośląskiej o 12%, dzięki czemu uzyskamy oczekiwany efekt ekologiczny. Obniżenie stężeń benzo(a)pirenu do poziomu docelowego w strefie dolnośląskiej możliwe jest wyłącznie po niemalże całkowitym wyeliminowaniu ogrzewania paliwami stałymi (głównie węglem i drewnem).

Zgodnie z §3 pkt 4 rozporządzenia w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań kierunkowych⁵, planowane działania określone w programie, mające na celu osiągnięcie poziomów docelowych, a takim poziomem jest benzo(a)piren, nie mogą pociągać za sobą niewspółmiernych kosztów. W związku z powyższym, w programie ochrony powietrza odstąpiono od określenia takiego zakazu.

Dodatkowo, w Programie ochrony powietrza, określono do realizacji działanie mające na celu wzrost efektywności energetycznej miast i gmin województwa dolnośląskiego, poprzez systematyczną wymianę starych, niskosprawnych kotłów węglowych na kotły wysokiej sprawności lub włączanie budynków do istniejących sieci ciepłowniczych wraz z ich termomodernizacją. Działanie skierowane jest do gmin zlokalizowanych poza obszarami przekroczeń i ma na celu obniżenie tła zanieczyszczeń powietrza.

Na podstawie przedkładanych Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego sprawozdań gmin z realizacji zadań wynikających z Programu ochrony powietrza należy stwierdzić, że stopień ich zaawansowania jest bardzo niski i wynosi: w strefie miasto Legnica: 4,7 %, w strefie miasto Wałbrzych 4,46 % i w strefie dolnośląskiej 4,56 %. **Oceniając dotychczasowy niski stopień zaawansowania prac nad wdrożeniem zapisów Programu, istnieje zagrożenie, że do 2023 r. nie zostanie osiągnięty oczekiwany rezultat i w związku z tym istnieje zasadność wprowadzenia przedmiotowej uchwały.**

Niniejsza uchwała spowoduje zwiększenie stopnia realizacji działań określonych w Programie ochrony powietrza jednak nie zwalnia gmin z obowiązku realizacji działań określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym zawartym w Programie ochrony powietrza.

Analiza dotycząca wystąpienia przekroczeń oraz ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu w 2017 r., dokonana przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w lutym 2017 r. potwierdziła, że w kilku miejscowościach województwa dolnośląskiego stan jakości powietrza był alarmujący już na początku roku 2017:

- przekroczono dopuszczalną liczbę przekroczeń 24-godzinnego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 (powyżej 35 dni w roku) w miastach: Wrocław – Korzeniowskiego (41 dni), m. Legnica (45 dni), Nowa Ruda (64 dni), Kłodzko (51 dni), Ząbkowice Śląskie (47 dni), Jelenia Góra – Ogińskiego (39 dni), Dzierżoniów (38 dni),
- jest ryzyko wystąpienia przekroczenia 24 -godzinnego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 w miastach: Wrocław, Wałbrzych, Bolesławiec, Dzierżoniów, Głogów, Jelenia Góra, Oława, Oleśnica i Złotoryja,
- jest ryzyko wystąpienia przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 w miejscowościach: Nowa Ruda, Dzierżoniów i Kłodzko,
- jest ryzyko wystąpienia przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5 w miastach: Wrocław i Jelenia Góra,
- jest ryzyko wystąpienia przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w miastach: Wrocław, Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra, Głogów oraz w Nowej Rudzie, Oławie, Polkowicach, Szczawnie-Zdroju, Zgorzelcu i Osieczowie.

Według raportu Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) stan powietrza w Polsce w 2014 r. ze względu na ponadnormatywne stężenia pyłów zawieszonych PM2,5 i PM10, a także benzo(a)pirenu, ozonu i dwutlenku azotu – należał do jednych z najgorszych w Unii

---

⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań kierunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1028)

Europejskiej.⁶ W przypadku stężeń pyłów PM_{2,5} i pyłów PM₁₀, mających wpływ m.in. na występowanie chorób płuc i układu krążenia, Polska zajmuje drugie i trzecie miejsce w UE – obok Bułgarii i Grecji. W raporcie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) opublikowanym w grudniu 2016 r.⁷ na liście najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie – w pierwszej pięćdziesiątce znalazły się aż 33 miasta z Polski, w tym w pierwszej dziesiątce – siedem polskich miejscowości. Listę otwiera śląski Żywiec, przekraczający zalecaną przez WHO średnioroczną normę stężeń pyłu PM_{2,5} aż czterokrotnie. Dane Europejskiej Agencji Środowiska wskazują, że w Polsce z powodu ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza, umiera przedwcześnie ponad 51 000 osób rocznie (na samym Dolnym Śląsku ok. 3000 osób rocznie), a znaczny odsetek mieszkańców narażony jest na choroby serca, choroby płuc, nowotwory, zaburzenia rozwoju płodu, choroby związane z układem nerwowym, depresje i wiele innych schorzeń prowadzących do znacznego obniżenia jakości życia oraz ponoszenia znaczących w skali budżetu państwa nakładów finansowych na leczenie i profilaktykę zdrowotną. Grupami wysokiego ryzyka są osoby starsze, dzieci, oraz osoby mające problemy z sercem i układem oddechowym.

Jak wynika z opracowania Krzysztofa Skotaka i Łukasza Adamkiewicza⁸ wykonanego na zlecenie Uniwersytetu Wrocławskiego, biorąc pod uwagę rok 2015, ocenia się, że na terenie województwa dolnośląskiego z powodu zanieczyszczeń powietrza:

- ok. 3 tys. osób umarło przedwcześnie;
- ok. 12 tys. dzieci zachorowało na zapalenie oskrzeli;
- ok. 2 tys. dorosłych zachorowało na przewlekłe zapalenie oskrzeli;
- ok. 1,2 mln. dni pracy stracono z powodu absencji chorobowej.

Ze względu na wysokie koszty koniecznych do podjęcia działań, istotne jest ich rozłożenie w czasie. Jednocześnie Dyrektywa CAFE wymaga, aby w przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń władze publiczne podjęły odpowiednie działania tak aby okres, w którym nie są one dotrzymane, był jak najkrótszy.

Zgodnie z art. 96 ust. 9 POŚ, przedmiotowa uchwała jest aktem prawa miejscowego i jest publikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, a jej wejście w życie powinno nastąpić po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednak w zapisach uchwały ustalono inne terminy, co jest zgodne z art. 4 ust.1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych⁹, zgodnie z którym akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Jak wspomniano, terminy obowiązywania ograniczeń określonych w uchwale zostały zróżnicowane. Najszybciej, t.j. od dnia wejścia w życie uchwały wprowadza się zakaz stosowania określonych rodzajów paliw, aby wyeliminować spalanie paliw złej jakości. Natomiast od 1 lipca 2018 roku będą obowiązywać ograniczenia dotyczące nowo uruchamianych instalacji, tak aby w pierwszej kolejności ograniczyć powstawanie nowych źródeł emisji. Wszystkie nowo instalowane kotły oraz miejscowe ogrzewacze pomieszczeń od tego terminu mają spełniać wymogi określone w § 5 i § 6 uchwały. Zgodnie z zapisami, emisja cząstek stałych (pyłu) nie może przekraczać granicznych wielkości emisji określonych

⁶ Air Quality in Europe, 2016, <http://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2016>

⁷ WHO Global Urban Ambient Air Pollution Database

⁸ Oddziaływanie środowiska atmosferycznego na zdrowie człowieka, Krzysztof Skotak, Łukasz Adamkiewicz, 2017

⁹ Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 296 z późn. zm.)

w rozporządzeniu Komisji UE 2015/1189 oraz rozporządzeniu Komisji UE 2015/1185 wynoszącej 40 mg/m³.

W przypadku kotłów już eksploatowanych, które nie spełniają wymagań w zakresie emisji pyłów na poziomie klasy 3 lub klasy 4 i 5 według normy PN-EN 303-5:2012, wprowadzono okres przejściowy, który został wydłużony do końca 2023 r.

Dla kotłów, które spełniają wymagania w zakresie emisji pyłów na poziomie klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012, wprowadzono możliwość ich eksploatacji do końca 2027 r. Powyższe wynika z faktu, że instalacje te charakteryzują się niższą emisją zanieczyszczeń w stosunku do powszechnie użytkowanych „kotłów pozaklasowych”. Zastosowane okresy przejściowe pozwolą na wydłużenie czasu możliwej ich eksploatacji oraz rozłożenia w czasie kosztownego procesu wymiany kotłów.

Obowiązkowe oraz fakultatywne elementy uchwały wprowadzającej ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, określone są w art. 96 ust. 6 i ust. 7 ustawy POŚ.

Zgodnie z art. 96 ust. 6 pkt 1 ustawy POŚ uchwała powinna określać granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw obejmą obszar całego województwa dolnośląskiego. Wprowadzenie regulacji wyłącznie dla części gmin czy wyłączenie części obszaru województwa doprowadziłoby do braku skuteczności regulacji. Zwłaszcza, że na stan jakości powietrza wpływa nie tylko lokalna emisja zanieczyszczeń, ale również ich napływ ze źródeł zlokalizowanych w obszarach sąsiadujących. Bez regulacji dla całego obszaru województwa istnieje również ryzyko pogorszenia stanu jakości powietrza ze względu na powstawanie nowych źródeł emisji.

Niniejsza uchwała dotyczy obszaru całego województwa dolnośląskiego (z wyjątkiem gminy miejskiej Wrocław w granicach administracyjnych i uzdrowisk w granicach strefy A, B i C ochrony uzdrowiskowej). Jest to uzasadnione tym, że pomiary jakości powietrza prowadzone na przestrzeni ostatnich lat przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazują na tym obszarze na występowanie wysokich poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. Regularnie przekraczane są poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu, co wykazano już w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

Dla gminy miejskiej Wrocław oraz dla uzdrowisk równolegle procedowane są odrębne uchwały w sprawie wprowadzenia ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zgodnie z art. 96 ust. 6 pkt 2 POŚ uchwała sejmiku województwa określa rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1. Uchwała w § 4 wskazuje instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia w zakresie ich eksploatacji, tj. kotły i miejscowe ogrzewacze powietrza na paliwo stałe o mocy do 1 MW. Przez pojęcie instalacji należy rozumieć określenie użyte w art. 3 pkt 6 POŚ, oznaczające stacjonarne urządzenie techniczne lub zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu lub budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami - których eksploatacja może spowodować emisję. Uchwała zgodnie z art. 96 ust. 1 POŚ obejmuje tylko te instalacje, w których następuje spalanie paliw.

Przez pojęcie paliwa należy rozumieć paliwa stałe, będące nośnikami energii chemicznej¹⁰. W uchwale sprecyzowano, że dotyczy ona instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Uchwała nie odwołuje się do definicji paliwa zawartego w ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, ponieważ zawarte w niej określenia paliwa stałego jest bardzo wąskie i tym samym niewystarczające dla celów uchwały.

Uchwała wskazuje w §3 rodzaj podmiotów (adresatów), dla których wprowadza się ograniczenia. Są nimi podmioty eksploatujące instalacje określone w §4 uchwały. Uchwałodawca nie różnicuje adresatów uchwały z punktu widzenia posiadania przez nich tytułu prawnego do instalacji. Takie różnicowanie w nieuprawniony sposób mogłoby uprzywilejowywać osoby, których tytuł prawny do instalacji jest sporny, niejasny lub, które żadnego tytułu prawnego nie posiadają względem osób posiadających tytuł prawny do instalacji. Z punktu widzenia celów uchwały istotny jest sposób eksploatacji instalacji.

Zgodnie z art. 96 ust. 6 pkt 3 POŚ uchwała sejmiku województwa określa rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na danym obszarze, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

W prawie europejskim wymagania dotyczące instalacji pozaprzemysłowych określa rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (Dz. U. UE L. 193, 76 z 21.07.2015 r.), a także rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. UE L. 193, 76 z 21.07.2015 r.), których zapisy weszły w życie 10 sierpnia 2015 roku i są bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Wynikające z nich wymogi dla ekoprojektu będą obowiązywać od dnia 1 stycznia 2022 r. w przypadku rozporządzenia 2015/1185 oraz od dnia 1 stycznia 2020 r. w przypadku rozporządzenia 2015/1189.

Pożądanym sposobem ogrzewania budynków w regionie jest ciepło systemowe (z sieci ciepłowniczej) oraz ogrzewanie gazowe. Jeżeli występują bariery techniczne lub ekonomiczne związane z podłączeniem do sieci, możliwe jest ogrzewanie paliwem stałym. Niniejszą uchwałą dopuszcza się stosowanie węgla kamiennego i drewna pod warunkiem spalania go w instalacjach z automatycznym podajnikiem paliwa (za wyjątkiem instalacji zgazowujących drewno) bez rusztu awaryjnego, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z rozporządzeniem Komisji UE 2015/1185 oraz 2015/1189 w odniesieniu do wymogów dotyczących ww. ekoprojektów, wynoszącej 40 mg/m³. Określona w uchwale wielkość emisji cząstek stałych odpowiada granicznym wartościom emisji zanieczyszczeń normy polskiej normy PN-EN 303-5:2012 dla urządzeń z automatycznym sposobem zasilania paliwa.

Norma PN-EN 303-5:2012 dla urządzeń z automatycznym sposobem zasilania paliwa wyznacza następujące wymagania:

- graniczna wartość emisji pyłu – 40 mg/m³,

¹⁰ Art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2017 r. poz. 220)

- graniczna wartość emisji lotnych związków organicznych – 20 mg/m³,
- graniczna wartość emisji tlenku węgla – 500 mg/m³.

Wielkości emisji pyłów w zależności od rodzaju kotła przedstawiają się następująco: kocioł pozaklasowy: ok. 400 mg/m³, automatyczne kotły klasy 3 – 150 mg/m³, klasy 4 – 60 mg/m³, a klasy 5 – 40 mg/m³. Niniejszą uchwałą dopuszcza się do stosowania tylko kotły automatyczne, za wyjątkiem instalacji zgazowujących drewno. Kotły, które umożliwiają ręczne podawanie paliwa nie gwarantują stałych parametrów pracy instalacji oraz umożliwiają spalanie odpadów. Zatem uchwała zakazuje użytkowania kotłów wyposażonych w ruszt awaryjny. Natomiast w zakresie miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe dopuszcza się ich użytkowanie przy zamkniętej komorze spalania.

Zapisy § 7 niniejszej uchwały wprowadzają zakaz stosowania węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z tego węgla, mułów i flotokonzentratów węglowych, tj. paliw stałych produkowanych z węgla kamiennego o uziarnieniu mniejszym niż 3 mm, paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem mułów lub flotokonzentratów węglowych oraz biomasy, której wilgotność przekracza 20%.

Wprowadzenie takiego zakazu wynika z faktu, że węgiel brunatny oraz najdrobniejsze frakcje węgla kamiennego, tj. muły węglowe i flotokonzentraty, to paliwa stałe generujące największe emisje zanieczyszczeń, szczególnie w zakresie emisji pyłów oraz benzo(a)pirenu. Węgiel brunatny jest jakościowo dużo gorszym paliwem niż węgiel kamienny i charakteryzuje się niższą wartością opałową (zazwyczaj poniżej 19 MJ/kg), co związane jest zarówno z jego budową chemiczną, jak też wysoką zawartością popiołu (powyżej 20%) oraz wilgoci (powyżej 30%). Przekłada się to bezpośrednio na konieczność spalania większej, w stosunku do węgla kamiennego, ilości paliwa (a tym samym uwolnienia większej ilości pyłu do atmosfery), celem uzyskania żądanej ilości ciepła. Substancja mineralna w węglu brunatnym jest bardzo drobna oraz silnie zdyspergowana w objętości paliwa, co dodatkowo przekłada się na większą w stosunku do węgla kamiennego emisję pyłu podczas spalania. Węgiel brunatny zawiera także znacznie więcej od węgla kamiennego części lotnych (na poziomie ok. 40-60%), które podczas spalania uwalniane są w postaci wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), w tym benzo(a)piren. Porównując potencjał emisyjny węgla brunatnego i kamiennego, ten pierwszy charakteryzuje się ok. 5-krotnie większą emisją pyłu podczas spalania, ok. 7-krotnie wyższą emisją WWA, w tym ok. 3-krotnie wyższą emisją benzo(a)pirenu. Prezentowane wartości emisji zostały określone na podstawie testów spalania wykonanych w warunkach laboratoryjnych sortymentowych węgla kamiennych oraz węgla brunatnych, przeprowadzonych w kotłach o zasypowym sposobie podawania paliwa.

Natomiast spalanie mułów węglowych i flotokonzentratów węglowych, tj. najdrobniejszych frakcji węgla kamiennego, jest bezpośrednią przyczyną wysokich stężeń pyłu w powietrzu. Szacuje się, że podczas spalania mułów węglowych i flotokonzentratów, ilość uwalnianego do atmosfery pyłu jest 10-50-krotnie większa, niż podczas spalania węgla kawałkowego. W większości przypadków (szczególnie dotyczy to mułów węglowych), są to paliwa o bardzo niskiej jakości, tj. niskiej kaloryczności (zazwyczaj poniżej 15 MJ/kg) oraz wysokiej zawartości popiołu i wilgoci (najczęściej powyżej 30% wilgoci i 40% popiołu), co przekłada się na konieczność spalania dużej ilości takiego paliwa (a tym samym uwolnienia większej ilości pyłu do atmosfery), celem uzyskania żądanej ilości ciepła. Biorąc powyższe pod uwagę, zakaz stosowania węgla brunatnego oraz mułów i flotokonzentratów w ogrzewnictwie indywidualnym jest niezbędnym.

Zapisy §7 obejmują także zakaz stosowania biomasy o wilgotności większej niż 20%. Przyjęte parametry wilgotności biomasy odpowiadają wartościom uzyskiwanym poprzez jej sezonowanie przez okres dwóch sezonów. Jest to spójne z wartościami zalecanymi

w instrukcjach i dokumentacjach technicznych nowoczesnych kotłów na drewno. Spalanie drewna o wilgotności powyżej 20% nie tylko jest mniej wydajne energetycznie, gdyż część energii spalania zostaje zużyta na odparowanie wilgoci, ale przede wszystkim zwiększa emisję wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, w tym benzo(a)pirenu.

Zgodnie z art. 96 ust. 7 POŚ uchwała sejmiku województwa może także określać sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w uchwale, okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku oraz obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały. Niniejsza uchwała nie określa sposobu wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami, natomiast wskazuje rodzaje instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. w celu ogrzewania obiektów budowlanych, przygotowywania ciepłej wody użytkowej lub przygotowania posiłków. Wynika to z faktu, że przebieg procesu spalania, podczas którego emitowane są zanieczyszczenia nie jest uzależniony od celu stosowania paliwa, a od jego parametrów jakościowych oraz rodzaju urządzenia, w którym to spalanie się odbywa.

Uchwała nie wyodrębnia okresów w ciągu roku, podczas których mają obowiązywać ograniczenia. Ze względu na przekroczenia występujące w skali roku, konieczne jest dążenie do zmniejszenia całorocznej emisji zanieczyszczeń, a więc wprowadzenia ograniczeń lub zakazów, które będą obowiązywały przez cały rok kalendarzowy.

Na podstawie art. 96 ust. 7 pkt 3 POŚ określono obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały. Podmioty eksploatujące instalacje zostały zobowiązane do wykazania za pomocą dokumentów spełnianie wymagań określonych w niniejszej uchwale. Katalog dokumentów, które mogą być wykorzystane w tym celu pozostaje otwarty, mogą to być w szczególności: dokumentacja z badań wydana przez akredytowaną jednostkę, dokumentacja techniczna urządzenia, instrukcja dla instalatorów i użytkowników. Przykładowy katalog nie jest wyczerpany i nie pełni funkcji normatywnej, ponieważ nie wyznacza granic przedmiotu regulacji. Dzięki temu zachowana zostaje przejrzystość uchwały. Natomiast w celu wyeliminowania stosowania paliw wymienionych w § 7 niniejszej uchwały podmioty eksploatujące instalacje zobowiązuje się do posiadania certyfikatów jakości stosowanego paliwa, które nabywca paliw powinien otrzymać od jego sprzedawcy.

Zgodnie z art. 96 ust. 8 ustawy POŚ, z zakresu regulacji niniejszej uchwały wyłączone są instalacje, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia. Mając na względzie zasady prawidłowej legislacji nie jest właściwe powtarzanie tej regulacji w treści uchwały.

Niniejsza uchwała jest aktem prawa miejscowego, stanowi zatem źródło prawa powszechnie obowiązującego na terenie województwa dolnośląskiego. Daje to możliwość uwzględniania zapisów niniejszej uchwały w toku rozstrzyganych spraw. W prowadzonych postępowaniach administracyjnych, między innymi w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹¹ i ustawę - Prawo budowlane¹², możliwe będzie wiążące ustalenie warunków dla poszczególnych inwestycji w zakresie dopuszczalnych rodzajów

¹¹ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.)

¹² Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z późn. zm.)

paliw ze względu na wymogi ochrony powietrza, a obowiązek ten będzie egzekwowany przy podejmowaniu działań inwestycyjnych.

Zadania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będą prowadzić w szczególności: Straż Miejska¹³, Policja¹⁴ oraz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska¹⁵. Sankcje stosowane w przypadku naruszenia postanowień uchwały określone zostały w art. 334 Prawa ochrony środowiska, który stanowi, że: „Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.” Zgodnie z art. 24 Kodeksu wykroczeń grzywna wynosi od 20 zł do 5 000 zł, przy czym w postępowaniu mandatowym można nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł, a jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy 1 000 zł (art. 96 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia). Organami uprawnionymi do nakładania mandatów na podstawie art. 334 POŚ na gruncie aktualnego stanu prawnego jest Policja i Inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Uchwała antysmogowa nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (str. 44 uzasadnienia do wyroku WSA II SA/Kr940/19).

---

¹³ Art. 10 ust.1 ustawy z dn.29.08.1997r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 706)

¹⁴ Art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dn.6.04.1990r. o Policji (Dz.U. z 2015 r., poz. 355 z późn. zm.)

¹⁵ Art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dn. 20.07.1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 686 z późn. zm.).